

JE OVŠEM JISTÉ, ŽE TOTO JE POUZE NAIVNÍ A HRUBÝ NÁVRH, NICMÉNĚ DOMNÍVÁM SE, ŽE PODOBNÉ PRAKTIKY BY U NÁS MĚLY ZVLÁŠTNÍ ODPODSTATNĚNÍ, PROTOŽE PRAXE OVLIVNĚNÝCH ÚŘEDNÍKŮ UKAZUJE NA STKUEČNĚ ZÁVAŽNOU SITUACI A BEZMOC OBČANA.

KAPITOLA XIV. - ZÁVĚR

ZHODNOCENÍ CÍLŮ

V této práci bylo hlavními cíli:

- porovnat, analyzovat a posoudit ucelenost trestněprávní úpravy boje proti korupci v mezinárodním i národním měřítku

- Mezinárodní úprava trestněprávní regulace boje proti korupce ukazuje výrazný nárůst a unifikaci zejména v období posledních 2 dekad a v posledních 10ti letech zejména představuje velký pokrok, zvláště pak v oblasti přibližování trestních ustanovení kriminalizující korupce v rámci USA a zemí západní Evropy. Země východní Evropy a země mimo EU také podléhají jistému vývoji, ale prostor pro „zlepšení“ a hlavně pro implementaci obecně jinde uznávaných a funkčních nástrojů je podstatně širší. Země, které mají jako hlavní hnací motor motivaci atraktivnit zemi pro západní investory, většinou dosahují větších úspěchů, byť primární motivací není potírání korupce per se, ale zajištění ekonomické stability země. Na úrovni trestních sankcí jsme díky této práci mohli seznat, že korupce je obecně trestná ve všech zemích, na kterých jsme si ukázali sblížující se právní instrumenty tohoto právního odvětví, a je i velmi podobně definována, s důrazem na trestnost přímé i nepřímé pasivní i aktivní formy korupce a většinou bez ohledu na nominální hodnotu a účinek takového jednání. Také je zvyšující tlak na kriminalizaci korupčního jednání i v rámci soukromého sektoru a i zde jsou vidět velké úspěchy, opět zejména v západní Evropě. Sankce za stejný typ jednání se pohybuje v rámci trestu odnětí svobody od několika let po doživotí a nechává na vlastním uvážení konkrétního čtenáře, zda je vhodnější liberálnější nebo striktnější úprava.

- V rámci národních trestněprávních snah je téměř ostudné jakou měrou se ČR podílí na svém obrazu země, která je bohužel místy až notoricky známá (minimálně v této oblasti) jako země s neefektivním, nedostatečným nebo zcela absentujícím instrumentářem vhodných nástrojů pro postup orgánů činných v trestním řízení a jako země příslibů, které zůstávají nesplněny, nebo splněny jen velmi částečně či neprofesionálně. Krásnou vizitkou je výňatek z externího auditu firmy Ernst & Young provedeného pro pražský magistrát, kde v rámci celkového zhodnocení protikorupční strategie, kterou si magistrát vytkl, došel tento nezávislý a vysoce profesionální auditor, odborník z tzv. velké čtyřky k tomuto závěru:

„v oblasti strategie protikorupčních opatření se v rámci pravidel magistrátu města Prahy nenachází žádné nedostatky“

Tento realitu ignorující a zcela sám sebe kompromitující citát by měl sloužit POUZE jako informace o tom, že tento auditor by se pro podobné účely již rozhodně neměl využívat, neboť pokud k snahám (natolik sporného a v poslední době několikrát zkompromitovaného) úřadu jako je magistrát města Prahy uvede, že neobsahují žádné nedostatky, pak zřejmě spatřuje fakt, že magistrát je všeobecně známý jako jeden z těch „levnější“ ovlivnitelných úřadů, a pro osobní zkušenosti a svědectví (bohužel ne vždy použitelná pro OČTŘ) skutečně není třeba jít daleko, jako stav uspokojivý, nesouvisející s (pro mne) naopak zcela zjevnými a velmi závažnými nedostatky v proti-korupční strategii magistrátu.

Ale i na poli obecné trestněprávní regulace je zjevné, že OCTŘ mají postup v rámci boje s korupcí v ČR skutečně značně ztížený, a to právě pro chybějící právní nástroje, které by jim umožňovaly skutečně (a nejen deklarovaně) efektivně postupovat k minimalizaci tohoto zhoubného fenoménu.

Osobně doufám, že za vše a za fakt, že situace je skutečně tristní a právní regulace možných zákonných postupů v rámci potírání korupce v ČR je opravdu nedostatečná, hovoří tento citát primátora města Prahy, pana Béma v rozhovoru z dubnu tohoto roku (2010) pro Hospodářské noviny (celý rozhovor uveden v příloze k této práci)

Otázka HN: „*Jak korupci postihujete?*“

Odpověď PB: „*V Praze nebylo (dosud) prokázáno jediné obvinění z korupce. To je fakt, ne spekulace.* „

DALŠÍ CÍLE

- zvážit a posoudit možnosti postupu orgánů činných v trestním řízení v právním státě 21. století,

- Ohledně tohoto cíle má práce přinesla jednoznačný závěr, že pokud je žádoucím cílem zvýšení efektivity postupu OCTŘ a zároveň faktické snížení míry korupce je třeba doplnit škálu možných užívaných právních nástrojů této regulace, zvýšit obecně postihy zejména v ČR, zvýšit důraz na prevenci ve formě vzdělávání, a to v rámci primárního, sekundárního i terciárního stupně studia, stejně jako postupného prohlubování vzdělávání v zaměstnání či veřejné službě, ale v neposlední řadě je nutné zvýšit profesionalizaci orgánů činných v trestním řízení a umožnit jim přinejmenším na technologické úrovni a obecné gramotnosti být alespoň přibližně rovnocenným soupeřem dnešních kriminálků z oblasti korupce. Pokud je pro většinu vyšetřovatelů kriminální služby pořád ještě problémem používání emailové komunikace a preferují komunikaci faxovou, ukazuje to na jisté skutečně závažné nedostatky v řízení takových útvarů. Pokud odborník z odboru hospodářské kriminality nerozumí základům účetnictví a je nucen se na naprosto triviální úkony a jejich vysvětlení ptát znalců, opět to poukazuje přinejmenším na nekvalitní vedení. Pokud neustálou odpovědí na to, proč se výsledky nemění, je věta, že to „za současné situace nelze“, nebo dokonce hloupé „děláme momentálně to nejlepší“, ukazuje to opět pouze na to, že autor takového výroku není osoba na svém místě. A slovy pana Béma, jde zde o fakta, nikoliv o spekulaci. Pokud magistrát sám není schopen efektivně prosadit dodržování pravidel, která si sám nastaví a která mohou být tak triviální (rozhodně obecně v soukromém sektoru toto je triviální počin) jako zadávání smluvních typů používaných v činnosti magistrátu do jakési evidenční databáze a sám (magistrát) přiznává, že se cca ¼ smluv do této evidence dostane se zpožděním, nebo dokonce vůbec, je zcela zjevné, že strategie, procesní metodika i lidské řízení naprosto zklamalo. Může se

nyní spekulovat nad konkrétní příčinou a hledat konkrétní viník, ale neoddiskutovatelným faktem je, že situace je vážná a výsledky mají své nedostatky. V 21. století by neměl být žádný problém i při naprosto minimálních lidských i finančních zdrojích udržovat aktuální databázi užitých smluvních typů. Zvláště pak poté, co si to úřad sám vytyčí jako svou prioritu.

- představit judikaturu, kterou považují za utvářející charakter současných trendů v trestněprávním řešení (snahy) výskytu korupce.

- Významnou judikaturu jsem ve své práci uvedla zejména z oblasti Spojených států amerických a dále z Evropské Unie, a to formou buď vyložené citace v textu, nebo v poznámkovém aparátu s příslušnými označením daného soudního rozhodnutí. Judikatura nám jednoznačně ukazuje praxi rozhodování různých OČTŘ i jejich vliv na praxi (minimálně) v soukromém sektoru, kde je vliv této aktivity ve směru prevence (skrze odstrašení) skutečně markantní. Absenci relevantních judikátů z ČR přičítám celkové nedostatečnosti právní úpravy možného postupu OČTŘ a považuji to za korunní klenot této práce, vypovídající o tom, že systém trestněprávní regulace s možnostmi tak jak jsou v ČR nastaveny je absurdně nefunkční.

DOPORUČENÍ

Primárním cílem by mělo být splnit sliby dané v rámci různých mezinárodních úmluv, unifikovat trestněprávní úpravu tak, abychom byli v souladu s našimi právními závazky. Jednou z největších priorit tedy vidím zavedení trestněprávní odpovědnosti pro právnické osoby, doplnění legislativy účinné sankce za porušení regulace střetu zájmů, zavedení funkčních institutů pro postup OČTŘ (centrální evidence narušitelů, agent provokatér, evidence smluv, korupční strategie, funkční školení) a investovat do nových vzdělávacích programů a působit tak na nové generace již v rámci prevence.